

ПРАВИЛНИК за устройството и дейността на Националната здравноосигурителна каса

(Обн., ДВ, бр. 74 от 20.08.1999 г.; изм. и доп., бр. 64 от 2000 г., бр. 45 от 2001 г., бр. 106 от 2001 г., бр. 9 от 31.01.2003 г.)

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С този правилник се уреждат устройството и дейността на Националната здравно-осигурителна каса (НЗОК).

Чл. 2. Националната здравноосигурителна каса е юридическо лице със седалище в София и с предмет на дейност - осъществяване на задължително здравно осигуряване на територията на Република България.

Чл. 3. (Доп., ДВ, бр. 9 от 2003 г.) Националната здравноосигурителна каса осъществява дейността си в съответствие със Закона за здравето осигуряване (ЗЗО), действащото законодателство и този правилник.

Раздел II

Устройство

Чл. 4. (1) (Доп., ДВ, бр. 45 от 2001 г.) Националната здравноосигурителна каса се състои от централно управление (ЦУ) и районни здравноосигурителни каси (РЗОК) със седалища и териториален обхват съгласно приложение към чл. 6, ал. 2 и техните поделения със седалища по общини съгласно ПМС № 240 от 2000 г..

(2) (Изм., ДВ, бр. 64 от 2000 г.) Органи на управление на НЗОК са:

1. събранието на представителите (СП);
2. управителният съвет (УС);
3. контролният съвет (КС);
4. директорът на НЗОК.

(3) За осъществяване дейността на ЦУ на НЗОК се създава администрация, чиято структура и обща численост се определят от УС по предложение на директора на НЗОК.

(4) (Нова, ДВ, бр. 106 от 2001 г.; отм., бр. 9 от 2003 г.).

(5) (Изм., ДВ, бр. 64 от 2000 г.; предишна ал. 5, бр. 106 от 2001 г.; изм., бр. 9 от 2003 г.) За осъществяване дейността на РЗОК се създава администрация, чиято устройство и численост се утвърждава от директора на НЗОК.

Чл. 5. (1) (Изм., ДВ, бр. 106 от 2001 г.) Администрацията на централното управление на НЗОК е организирана в дирекции.

(2) (Изм., ДВ, бр. 106 от 2001 г.) Администрацията на ЦУ на НЗОК включва следните дирекции:

1. Медицински параметри;
2. Медицински контрол;
3. Здравноосигурителен бюджет;
4. Финансов контрол;
5. Лекарствени средства за извънболнична помощ;
6. Информационни системи и дейности;
7. Връзки с партньорите и обществеността;
8. Административни дейности.

(3) (Нова, ДВ, бр. 106 от 2001 г.) Към дирекциите могат да се създават отдели.

(4) (Нова, ДВ, бр. 106 от 2001 г.) На пряко подчинение на директора на НЗОК се създава кабинет на директора.

Чл. 6. Директорът на НЗОК:

1. (доп., ДВ, бр. 9 от 2003 г.) организира и ръководи дейността на НЗОК в съответствие със Закона за здравето осигуряване, Правилника за устройството и дейността на НЗОК, решенията на събранието на представителите и на управителния съвет и договора за управление;
2. представлява НЗОК в страната и в чужбина съгласно предоставените му от УС правомощия;
3. (нова, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) сключва сделки в размери под праговете, определени в

чл. 7, ал. 1 от Закона за обществените поръчки;

4. (нова, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) предлага на УС решения за сключване на сделки, надвишаващи размера по т. 3, и решения за използване на средства от резерва на НЗОК;
5. (нова, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) съвместно с УС изготвя проект на правилник за устройството и дейността на НЗОК и изменения и допълнения в него;
6. (нова, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) предлага на УС проект на правилник за устройството и дейността на РЗОК;
7. (предишна т. 3, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) упражнява цялостен контрол върху дейността по задължителното здравно осигуряване;
8. (предишна т. 4, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) действа като първостепенен разпоредител със средствата на НЗОК;
9. (изм., ДВ, бр. 64 от 2000 г.; предишна т. 5, бр. 9 от 2003 г.) предлага на УС за утвърждаване устройството и общата численост на персонала на НЗОК, както и средната брутна работна заплата, съответно на администрацията на ЦУ на НЗОК и на РЗОК;
10. (предишна т. 6, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) определя и утвърждава щата на администрацията на ЦУ на НЗОК и на РЗОК в съответствие с техните основни функции и задачи;
11. (предишна т. 7, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) сключва, изменя и прекратява трудовите договори със служителите на администрацията на ЦУ на НЗОК;
12. (предишна т. 8, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) сключва, изменя и прекратява трудовите договори с директорите на РЗОК;
13. (предишна т. 9, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) определя правомощията на служителите в администрацията на ЦУ на НЗОК;
14. (предишна т. 10, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) утвърждава правилник за вътрешния трудов ред, функционалните характеристики на структурните звена, длъжностните характеристики на администрацията на ЦУ на НЗОК и на директорите на РЗОК;
15. (предишна т. 11, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) участва в заседанията на УС;
16. (предишна т. 12, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) изготвя проект на закон за годишния бюджет на НЗОК и отчет за изпълнението му и ги представя на УС;
17. (предишна т. 13, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) внася предложения в УС за сключване на договори за заеми;
18. (предишна т. 14, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) внася предложения в УС за придобиване на сгради за нуждите на НЗОК и РЗОК;
19. (предишна т. 15, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) внася в УС нерешените от него жалби по отказ на директори на РЗОК за сключване на договори с изпълнители на медицинска помощ;
20. (предишна т. 16, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) при необходимост предлага свикване на извънредно заседание на УС;
21. (предишна т. 17, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) съвместно с УС представлява НЗОК при преговорите и подписването на НРД;
22. (предишна т. 18, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) осъществява и други функции, предоставени му с нормативни актове или от УС;
23. (предишна т. 19, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) определя поименно членовете на комисията към ЦУ на НЗОК за извършване на експертизите по чл. 78 ЗЗО;
24. (предишна т. 20, ДВ, бр. 9 от 2003 г.) извършва целесъобразни промени в рамките на утвърдената структура и общата численост.

Чл. 6а. (Нов, ДВ, бр. 9 от 2003 г.)

- (1) Националната здравноосигурителна каса има трима заместник-директори, които подпомагат директора съответно във финансовата, медицинската дейност и дейността по информационни технологии.
- (2) Заместник-директорът по финансовата дейност подпомага директора по всички въпроси, свързани с финансовата дейност на НЗОК и със следните функции:
 1. координиране и контролиране дейността по осъществяване на икономическата политика на НЗОК в сферата на задължителното здравно осигуряване;
 2. организиране изготвянето на отчети по изпълнението на бюджета, по приходите, по източници и разходите му, по видове медицинска помощ и други дейности;

3. изготвяне мотивирани предложения за оптимално управление на паричните средства и утвърдения здравноосигурителен бюджет;
 4. подпомагане директора в управление бюджета на НЗОК за стопански разходи, за административни разходи и издръжка;
 5. съвместно със зам.-директора по медицинската дейност контролиране осъществяването на предварителен, текущ и последващ финансов контрол и медицински одит, свързани със задължителното здравно осигуряване на територията на страната;
 6. утвърждаване система за финансово управление и контрол съгласно Закона за държавния вътрешен финансов контрол;
 7. разработване на методология за оценка на служителите от съответните структури в НЗОК и системата за тяхното обучение и квалификация;
 8. разработване на информационната система на НЗОК;
 9. поддържане контакти с международни и други институции, свързани с проекти за управление на здравето осигуряване в Република България и здравноосигурителните системи в други страни.
- (3) Заместник-директорът по медицинската дейност подпомага директора по всички въпроси, свързани с медицинската дейност на НЗОК и със следните функции:
1. координиране дейността на служителите от НЗОК при разработването и управлението на Националния рамков договор;
 2. координиране дейностите на клиничните консултативни комисии към РЗОК, дейността на работните групи с републикански консултанти, научни дружества, представители на съсловни организации и МЗ, както и в рамките на НЗОК за осъществяване на нейната политика за достъпна, качествена и ефективна извънболнична и болнична помощ;
 3. осъществяване на политиката на НЗОК по управлението на качеството на медицинската помощ и извършването на медицински одит;
 4. разработване предложения за осъществяване дейността на НЗОК по отпускането на напълно или частично платени от касата лекарства за домашно лечение;
 5. изготвяне методика и програми за обучение, организиране обучението на лекари-контрольори от РЗОК по контрола на медицинските параметри - вид, обем и качество на предлаганата от договорните партньори медицинска помощ;
 6. организиране, координиране и ръководене контрола върху вида, количеството и целесъобразността на предписаните лекарствени продукти;
 7. изготвяне на периодичен анализ по качеството на предоставяната медицинска помощ, съответствието между оказаната помощ и заплащанията от НЗОК и спазването на правилата за добра медицинска практика;
 8. изготвяне на медицински стандарти и създаването на лечебно-диагностични и организационни алгоритми;
 9. контролиране и координиране извършването на проверки по жалби на здравноосигурени лица и договорни партньори;
 10. организиране и контролиране дейността на комисията по чл. 78 ЗЗО;
 11. разработване на методология за оценка на служителите от съответните структури на НЗОК и системата за тяхното обучение и квалификация;
 12. поддържане на контакти с международни и други институции, свързани с проекта за управление на здравето осигуряване в Република България и здравноосигурителните системи в други страни.
- (4) Заместник-директорът по информационни технологии подпомага директора по всички въпроси, свързани с дейността по информационните технологии и със следните функции:
1. координиране изграждането на национална информационна система за нуждите на задължителното здравно осигуряване;
 2. изграждането и поддържането на информационното осигуряване на НЗОК, РЗОК и изпълнителите на медицинска помощ;
 3. изграждането и поддържането на всички регистри, предвидени в ЗЗО и НРД;
 4. обобщаването и анализирането на медико-статистическата информация;
 5. разработването и въвеждането на регистрационна и отчетна документация;
 6. организиране дейността по сигурността на информационната система и защита на

- данните;
7. осъществяване на връзки с външни организации (НОИ, ГРАО, БУЛСТАТ и др.), свързани с поддържането на информационната система;
 8. поддържане на контакти с международни и други институции, свързани с проекти за управление на здравето осигуряване в Република България и здравноосигурителните системи в други страни;
 9. разработване на методология за оценка на служителите от съответните структури на НЗОК и системата за тяхното обучение и квалификация.
- (5) Управителният съвет може да възлага и други функции на зам.-директорите извън посочените в ал. 2, 3 и 4.

Раздел III

Основни дейности

- Чл. 7. Националната здравноосигурителна каса осъществява следните основни дейности:
1. осъществява задължителното здравно осигуряване;
 2. изгражда и развива административна структура за осъществяване на дейностите по задължителното здравно осигуряване;
 3. заедно с представителите на съсловните организации на лекарите и стоматолозите участва в преговорите и подписването на Националния рамков договор (НРД);
 4. гарантира на осигурените лица чрез НРД:
 - а) видовете медицинска помощ по чл. 45, ал. 1 ЗЗО;
 - б) достъпност и равнопоставеност при получаването на медицинска помощ;
 - в) пълно или частично заплащане на лекарствените средства по списъците в НРД;
 5. прави анализи и предложения за вида и обема медицинска помощ по видове медицински дейности и стойността им;
 6. разпределя паричните средства на НЗОК към районните здравноосигурителни каси за провеждането на задължителното здравно осигуряване;
 7. (отм., ДВ, бр. 9 от 2003 г.);
 8. изготвя оценка на приходите и разходите на НЗОК по задължителното здравно осигуряване;
 9. разработва проект на годишен бюджет на НЗОК и отчет за изпълнението му;
 10. разработва модели за заплащане на изпълнителите на медицинска помощ;
 11. сключва договори за заплащане на лекарствени средства и консумативи с производители, доставчици и аптеки по списъци на лекарствени средства, утвърдени в НРД;
 12. изгражда, развива и управлява национална информационна система за нуждите на задължителното здравно осигуряване;
 13. осъществява политика за подбор, обучение и развитие на човешките ресурси;
 14. осъществява международна дейност на основата на двустранно и многостранно сътрудничество и администрира проекти, по които НЗОК е страна;
 15. осъществява връзки с обществеността;
 16. системно информира осигурените лица за мерките по опазване и укрепване на здравето им;
 17. осъществява медицински и финансов контрол по задължителното здравно осигуряване.

Раздел IV

Функции на ЦУ на НЗОК

- Чл. 8. Основни функции на ЦУ на НЗОК са:
1. осъществява методическо ръководство върху дейността на длъжностните лица от РЗОК - финансови инспектори и лекари - контролори;
 2. осъществява информационно осигуряване чрез националната информационна система на НЗОК, поддържа регистрите и архива на НЗОК, обработва и анализира необходимата информация за осъществяване на дейността си, изготвя прогнози за финансовата и медицинска дейност, извършва епидемиологични и демографски

проучвания;

3. разработва и прилага технологии за остойностяване на здравни дейности и цени на медицинските услуги, модели за заплащане на изпълнителите на медицинска помощ, анализира, прогнозира и планира здравноосигурителната дейност и резултати;
4. изготвя разчети за приходите и разходите на НЗОК, проект на бюджета на НЗОК, променя, съгласува и утвърждава бюджетите на РЗОК по ред, определен от директора на НЗОК, включително управлява резерва и контролира инвестиционните разходи на НЗОК и РЗОК;
5. извършва проверки по законосъобразността на извършените разходи и приходите на НЗОК и РЗОК, включително на жалби на осигурени лица и работодатели, контролира изпълнителите на медицинска помощ по изпълнение на сключените договори с РЗОК;
6. анализира, прогнозира и планира потребността от кадри за администрацията на ЦУ на НЗОК и за РЗОК, поддържа документацията за персонала, разработва функционални и длъжностни характеристики;
7. събира и анализира информация относно обучението на персонала, изгражда и поддържа система за повишаване на професионалната квалификация, включително на учебна база и библиотека;
8. планира, подготвя, администрира и координира проекти за международно сътрудничество на двустранна и многостранна основа, в които НЗОК е страна, работи по проблемите на европейската интеграция, проучването на общественото мнение, връзката с осигурените лица по въпроси, свързани със задължителното здравно осигуряване;
9. участва в подготовката на проекти за законови и подзаконови нормативни актове, изготвя проекти на договори, страна по които е НЗОК, осъществява методично ръководство при сключване на договори от РЗОК, обобщава и анализира извършените процесуални действия на НЗОК пред съдилищата и другите юрисдикции;
10. (изм., ДВ, бр. 64 от 2000 г.) изпълнява изискванията на Закона за счетоводството по отношение на спазването на националните счетоводни стандарти, съхранението, отчитането и контролирането на дълготрайните материални активи, строителството и ремонта на недвижимата собственост;
11. (нова, ДВ, бр. 64 от 2000 г.) осъществява методическо ръководство и контрол за изпълнението на изискванията на Закона за счетоводството по отношение на спазването на националните счетоводни стандарти, съхранението, отчитането и контролирането на дълготрайните материални активи, строителството и ремонта на недвижимата собственост от страна на РЗОК;
12. (предишна т. 11, ДВ, бр. 64 от 2000 г.) събира, систематизира, планира и организира информация относно международни и вътрешни прояви, свързани с дейността на НЗОК, осъществява необходимата за целта протоколна дейност, включително поддържане на връзка и обмен на информация с държавния протокол на Република България и протоколните звена на другите ведомства, дипломатически представителства и представителствата на международните организации, акредитирани в България;
13. (предишна т. 12, ДВ, бр. 64 от 2000 г.) гарантира сигурността на дейностите на НЗОК, изготвя отбранително-мобилизационни планове и разчети и осигурява транспортното обслужване и комуникациите на НЗОК;
14. (предишна т. 13, ДВ, бр. 64 от 2000 г.) оказва методическа помощ на РЗОК, координира и контролира работата им.

Раздел V **Експертизи**

- Чл. 9. (1) Националната здравноосигурителна каса извършва експертизи по чл. 78 ЗЗО.
- (2) (Изм., ДВ, бр. 45 от 2001 г.) Експертизите по ал. 1 се извършват от комисия в ЦУ, чийто поименен състав се определя със заповед на директора на НЗОК.
 - (3) Комисията по ал. 2 изработва правила за реда за извършване на експертиза и за дейността си. Управителният съвет внася правилата за приемане в събранието на представителите. Приетите от събранието правила за реда за извършване на експертиза по чл. 78 стават неразделна част от Правилника за устройството и

дейността на НЗОК.

Чл. 10. (Изм., ДВ, бр. 45 от 2001 г.)

(1) Експертиза се извършва при необходимост от:

1. медицинска помощ, ако стойността ѝ надхвърля 200 пъти минималната работна заплата за страната;
2. скъпи лекарства в случаите, предвидени в НРД;
3. лечение в чужбина - за видовете медицинска помощ, която не се извършва в страната.

(2) За всяко решение на НЗОК за лечение по чл. 78 330 се изискват документирани становища на експерти към комисията. Български граждани, за лечението на които в страната няма достатъчно ефикасни средства, апаратура, методи за лечение и специалисти, могат да бъдат лекувани в чужбина за сметка на НЗОК само със заповед на директора на НЗОК.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. До 31 декември 1999 г. управителният съвет внася в събранието на представителите Правила за работата на комисията за експертизи по чл. 78 330.

§ 2. Промени в този правилник се правят от събранието на представителите по предложение на управителния съвет на НЗОК.

§ 3. Този правилник е приет от второто извънредно заседание на събранието на представителите с протокол № 3 от 9.VII.1999 г. на основание чл. 8, т. 1 330 и влиза в сила от датата на обнародването му в "Държавен вестник".

Директор: **И. Семерджиев**